

Sygn. akt: XI Ns 651/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu XI Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Jolanta Sikorska
-----------------	----------------------

Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Mirosława Prusaczyk
--------------	--

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2018 r. w Toruniu na rozprawie

sprawy z wniosku (...) sp. z o.o. z siedzibą w S.

z udziałem M. W., P. W., małoletniego Ł. W. i R. J.

o stwierdzenie nabycia spadku po E. W.

postanawia:

I. odrzucić wniosek;

II. zasądzić od wnioskodawcy solidarnie na rzecz uczestników kwotę 171 zł (sto siedemdziesiąt jeden złotych) tytułem kosztów postępowania.

Sygn. akt XI Ns 651/17

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 11 kwietnia 2017r. (k.2-2v) wnioskodawca Asekuracja Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. KRS (...), wystąpiła do tutejszego Sądu o stwierdzenie nabycia spadku po E. W., twierdząc, że posiada wierzycelność wobec spadkodawcy. W uzasadnieniu wskazano, że E. W. zmarł w dniu 27 października 2012r., ostatnio zamieszkiwał w miejscowości Z., zaś jego spadkobiercami są synowie M. W. i P. W.. Do wniosku załączono akty zgonu, urodzenia synów zmarłego oraz kserokopię nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w T. z 21 września 2001r. sygn. I Nc 390.01, a także kserokopię aktu notarialnego zawierającego oświadczenie o przelewie wierzycelności wraz z tabelą wierzycelności. Załączone kserokopie zostały poświadczone za zgodność z oryginałem, przez profesjonalnego pełnomocnika reprezentującego wnioskodawcę.

Pismem z dnia 26 lutego 2018r. uczestnicy postępowania: P. W., M. W., R. J. i Ł. W. wniesli o odrzucenie wniosku, wobec zapadnięcia uprzednio postanowienia oddalającego wniosek w sprawie pod sygn. XI Ns 1858/16 (k.67-67v). Uczestnicy P. W., M. W. przedłożyli też akt notarialny, sporządzony w dniu 12 lutego 2013r., z którego wynika, że odrzucają spadek przypadający im z ustawy, po ojcu E. W..

wnioskodawca w piśmie z dnia 26 marca 2018r., podtrzymał dotychczasowe żądanie wniosku, wskazując, że zgodnie z treścią art. 523 zdanie drugie kpc, postanowienie oddalające wniosek może zostać przez sąd zmienione, jeżeli dojdzie do zmiany okoliczności. W ocenie wnioskodawcy przepis ten, tym bardziej, nie wyłącza możliwości ponownego

złożenia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po tym samym spadkodawcy. Wnioskodawca potwierdził również, że już wcześniej zostało wydane postanowienie oddalające jego wniosek. (k.75-76)

Na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2018r. nie stawił się przedstawiciel wnioskodawcy, zaś obecny pełnomocnik uczestników podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił, co następuje:

Sąd Rejonowy w Toruniu nakazem zapłaty z dnia 21 września 2001r., wydanym w postępowaniu upominawczym, w sprawie I Nc 390/01, zasądził solidarnie od pozwanych: R. T., E. W. i E. C. na rzecz Spółdzielczej (...) w T. kwotę 8.631,90 złotych z odsetkami w wysokości 34 % w stosunku rocznym, od dnia 18 września 2000r. do 30 września 2000r. i w wysokości 37%, od dnia 1 października do dnia zapłaty oraz kwotę 1.187,70 zł tytułem kosztów postępowania. Nakaz zapłaty uprawomocnił się, a w dniu 7 stycznia 2002r. została mu nadana klauzula wykonalności.

(dowód: odpis nakazu zapłaty k.7-7v)

E. W. zmarł w dniu 27 października 2012r. w P., pozostawiając dwóch synów: P. W. i M. W. oraz córkę R. J..

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu k.3; odpisy skrócone aktów urodzenia l. 4-5)

M. W. i P. W. w dniu 12 lutego 2013r., przed notariuszem D. W., w Kancelarii Notarialnej w T., złożyli oświadczenie o odrzuceniu spadku przypadającego im z ustawy po ojcu E. W.. P. W. ma jednego syna – Ł. W., zaś M. W. nie ma zstępnych.

(dowód: wypis z aktu notarialnego Rep. A nr (...) k. 52-53)

Sąd Rejonowy w Toruniu postanowieniem z dnia 30 grudnia 2016r., w sprawie XI Ns 1858/16, oddalił wniosek (...) Spółki z o.o. z siedzibą w S. o stwierdzenie nabycia spadku po E. W.. Postanowienie uprawomocniło się dnia 24 lutego 2017r.

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 30 grudnia 2016r., k.95 akt sprawy XI Ns 1858/16)

W uzasadnieniu tego postanowienia, Sąd Rejonowy wskazał wówczas, że wnioskodawca nie wykazał, aby doszło do przelewu wierzytelności, posiadanej przez cedenta wobec E. W. na rzecz występującego z wnioskiem w postępowaniu nieprocesowym cesjonariusza. W tytule wykonawczym, jako wierzyciel, została wskazana Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. S. A. w T., zaś przelew wierzytelności, na który powołuje się wnioskodawca – cesjonariusz, nie został wykazany odpowiednimi dokumentami. Do pierwszego wniosku z dnia 7 kwietnia 2016r. (k.1-1v akt sprawy XI Ns 1858/16) wnioskodawca dołączył bowiem, jedynie kserokopie takich dokumentów, niepoświadczonych za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie profesjonalnego pełnomocnika. Tym samym, dokumenty takie nie mogły zostać potraktowane jako wystarczające dowody zaistnienia zdarzeń (przejścia uprawnień), z których wnioskodawca wywodził skutki prawne, zwłaszcza, że uczestnicy postępowania kwestionowali twierdzenia wnioskodawcy i jego interes prawny w żądaniu stwierdzenia nabycia spadku po E. W.. Postanowienie nie zostało przez wnioskodawcę zaskarżone.

(dowód: akta sprawy XI Ns 1858/16, postanowienie z uzasadnieniem k. 95, 103-103v)

Wnioskodawca złożył ponowny wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po E. W., załączając te same dokumenty, co w poprzednim postępowaniu, wyraźnie wskazując, w piśmie z dnia 26 marca 2018r. (k.75), że nie żąda on zmiany zapadłego wcześniej postanowienia.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, wobec zaistnienia negatywnej przesłanki procesowej, w postaci powagi rzeczy osądzonej, wniosek podlegał odrzuceniu.

Na wstępie należy zauważyć, że przepis art. 523 kpc, stanowi, że prawomocne postanowienie orzekające co do istoty sprawy nie może być zmienione ani uchylone, chyba że przepis szczególnie stanowi inaczej. Jednakże prawomocne postanowienie oddalające wniosek sąd może zmienić w razie zmiany okoliczności sprawy.

Oznacza to, że prawomocność postanowień co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym kształtuje się różnie, w zależności od charakteru orzeczenia. W przypadku postanowień uwzględniających żądanie związane to ma charakter bezwzględny, postanowienie takie nie może być zmienione ani uchylone chyba, że przepis szczególnie stanowi inaczej (np. art. 679 kpc). Prawomocne postanowienie oddalające wniosek sąd może zmienić w razie zmiany okoliczności sprawy.

Przez pojęcie "okoliczności sprawy" należy rozumieć stan faktyczny decydujący o oddaleniu wniosku, a nie jego ocenę prawną. Odstępstwo od prawomocności, mające charakter wyjątkowy, dotyczy więc sytuacji, gdy po wydaniu postanowienia oddalającego wniosek uległy zmianie okoliczności, które istniały w chwili jego wydania i stały na przeszkodzie całkowitemu lub częściowemu uwzględnieniu wniosku. Chodzi tu jednakże o okoliczności, które w świetle normy prawnej będącej podstawą zgłoszonego żądania są doniosłe dla jej zastosowania (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 października 2017r. I CSK 426/17).

Prawomocne postanowienia wydane w postępowaniu nieprocesowym korzystają bez wątpienia z powagi rzeczy osądzonej, choć różni się ona od klasycznej prawomocności, przewidzianej w procesie, gdyż ma charakter względny. (art. 366 kpc w zw. z art. 13§2 kpc)

Nie sposób było zgodzić się z konkluzją wnioskodawcy, aby treść przepisu art. 523 kpc umożliwiała dowolne występowanie o ponowne wszczęcie postępowania, w każdej chwili, także bez zmiany okoliczności, wyłącznie dlatego, że zostało wydane postanowienie oddalające poprzedni wniosek, a tym samym aby prawomocność formalna nie miała tutaj zastosowania.

Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia co do istoty sprawy oddalającego wniosek ulegają prekluzji okoliczności faktyczne, które były podstawą zastosowania przez sąd normy materialnoprawnej decydującej o rozstrzygnięciu o żądaniu. Wyjątek od zasady związania sądu orzeczeniem co do istoty sprawy jest dopuszczalny jedynie w granicach i na podstawie zmiany okoliczności do jakich doszło po wydaniu pierwszego postanowienia.

W postępowaniu zmierzającym do zmiany prawomocnego postanowienia oddalającego wniosek, wnioskodawca obowiązany jest wykazać zmianę okoliczności sprawy, zaś sąd zobowiązany jest zweryfikować, czy zmiana okoliczności rzeczywiście nastąpiła, a dopiero wówczas rozstrzygać, czy dokonane ustalenia uzasadniają ingerencję w stabilność prawomocnego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2015 r. sygn. akt: IV CZ 60/15).

W niniejszym postępowaniu wnioskodawca nie tylko nie wykazał, aby zaszły jakiegokolwiek nowe okoliczności, ale w ogóle nie odwołał się do tej przesłanki, wskazując, że w każdym czasie może, w sposób dowolny, wystąpić z kolejnym wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po tym samym spadkodawcy (k.75).

Analiza podstawy faktycznej postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 30 grudnia 2016r. i okoliczności faktycznych przywołanych na uzasadnienie wniosku z dnia 11 kwietnia 2017r (powodującego wszczęcie aktualnego postępowania) pokazują, że we wniosku zostały powołane te same okoliczności, które były podstawą faktyczną prawomocnego postanowienia.

Wobec powyższego, mając na względzie treść art. 523 kpc oraz art. 199 §1 pkt 2 kpc, w związku z art. 13 §2 kpc, należało odpowiednio zastosować regulację przewidującą odrzucenie pozwu w razie ponownego wystąpienia, z żądaniem o to samo roszczenie, gdyż sprawa pomiędzy tymi samymi stronami została już prawomocnie osądzona.

Wnioskodawca w obu postępowaniach przedstawił tożsame dokumenty, a jedyna różnica polegała na tym, że w obecnym postępowaniu kserokopie dokumentów przedłożone przez wnioskodawcę zostały poświadczone za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie radcę prawnego.

W ocenie Sądu nie można było przyjąć, aby przedstawienie dokumentów, tym razem poświadczonych za zgodność z oryginałem, stanowiło „zmianę okoliczności” istotnych sprawie. Ewentualne konwalidowanie przez wnioskodawcę uchybień w procesie dowodzenia swoich twierdzeń, jakie można by rozważać w relacji do postępowania zakończonego postanowieniem Sądu z dnia 30 grudnia 2016r., nie może z całą pewnością, samo w sobie, prowadzić do wzruszenia zapadłego wówczas prawomocnego postanowienia. Zdaniem Sądu po wydaniu orzeczenia oddalającego wniosek, wnioskodawca nie wykazał, aby doszło do zmiany okoliczności, które mogłyby usprawiedliwiać zmianę postanowienia, zaś ponowne żądanie stwierdzenia nabycia spadku po E. W. musiało podlegać odrzuceniu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 3 kpc. Uczestnicy byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wobec czego Sąd zasądził od wnioskodawcy, na ich rzecz, kwotę 171 zł. Na kwotę tę składają się wynagrodzenie pełnomocnika, wynikające z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w kwocie 120 zł - stawka za sprawę o stwierdzenie nabycia spadku, oraz opłaty skarbowe od trzech dokumentów pełnomocnictwa, po 17 zł każda.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak sentencji.